

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

ISSN 2010-6602

БАНК ХОДИМЛАРИ ВА ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ҲАФТАЛИК НАШРИ

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ ЯНВАРДАН БОШЛАБ НАШР ЭТИЛМОҚДА

№ 32 (1263)

2020 ЙИЛ 20 АВГУСТ

ТАЙИНЛОВ

Алишер Акмалович Муратов "Қишлоқ қурилиш банк" АТБ Бошқаруви Раиси этиб тайинланди.

Алишер Муратов бунга қадар "Қишлоқ қурилиш банк" АТБ Бошқаруви раиси вазифасини вақтинчалик бажариб келаётган эди.

Умарова Санобар Расул қизи "Асака" акциядорлик тижорат банки раисининг матбуот котиби – ахборот сиёсати масалалари бўйича маслаҳатчиси лавозимига тайинланди.

Ушбу тайинлов Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Оммавий ахборот воситалари мустақиллигини таъминлаш ҳамда давлат органлари ва ташкилотлари ахборот хизматлари фаолиятини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги ҳулосасига кўра амалга оширилди.

Finance.uz

"МИКРОКРЕДИТБАНК" КРЕДИТ РЕЙТИНГИ "БАРҚАРОР"

Жорий йилнинг июнь ойида "Ахбор-Рейтинг" рейтинг агентлиги "Микрокредитбанк" акциядорлик-тижорат банкнинг миллий шкала бўйича кредит рейтингини "узА" даражасида ва "Барқарор" прогнози билан тасдиқлади.

"Микрокредитбанк" АТБга берилган "узА" рейтинг банкнинг кредитга лаёқатлилик даражасини жуда юқори деб баҳолайди ҳамда банк фаолиятидаги кредит таваккалчилигини

жуда паст даражада эканлигини ифодалайди.

"узА" рейтинг соҳиби бўлган банк кредиторлар, депозиторлар ва инвесторлар олдидаги молиявий мажбури-

ятларини ўз вақтида ва тўлиқ бажара олиш бўйича жуда юқори салоҳиятли банк, деб эътироф этилади.

Банк Ахборот хизмати

ЕИнинг Статистика бошқармаси тақдим этган маълумотга кўра, Евроҳудуддаги 19 мамлакатнинг ЯИМ кўрсаткичи 2020 йил II чорақда ундан аввалги чорақка нисбатан 12,1 фоизга камайди.

ЕВРОҲУДУД ИҚТИСОДИЁТИ БИР ЧОРАҚДА 12 ФОИЗ ҚИСҚАРДИ

Таъкидланганидек, евроҳудуд иқтисодиёти рецессия ҳолатига тушиб қолди. Сабаби ЯИМ кўрсаткичи тушиб кетиши 1995 йилдан буён кузатилган энг сезиларли пасайишга тенглаштирилди. Йиллик ҳисобда евроҳудуд ЯИМ кўрсаткичи 15 фоиз қисқарди.

Айни пайтда ЯИМнинг рекорд даражада тушиб кетиши Германия (аввалги чорақка нисбатан 10,1 фоиз кам), Франция (13,8 фоиз камайиш), Италия (12,4 фоиз) ва Испания (18,5 фоиз)га тенг бўлди, дейилади Trading Economics хабарига.

Таъкидлаш жоиз, биринчи чорақда евроҳудуд ЯИМ кўрсаткичи 3,6 фоиз қисқарган бўлса, йиллик ҳисобда бу пасайиш 3,1 фоизга етди.

Айни пайтда Европа Иттифоқининг 27 та мамлакат ЯИМ кўрсаткичи умумий ҳисобда иккинчи чорақда 11,7 фоиз, йиллик ҳисобда 14,1 фоиз қисқарди.

Ва ниҳоят, евроҳудудда иш билан банд бўлганлар сони аввалги чорақка нисбатан 2,8 фоиз, ЕИда бу кўрсаткич 2,6 фоиз камайди. Евроҳудудда 2019 йил иккинчи чорақка нисбатан иш билан бандлилик даражаси бўйича 2,9 фоиз, ЕИда 2,7 фоиз кам натижа қайд этилди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ УЧУН 500 МЛН. ДОЛЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев "Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда Халқаро тараққиёт уюшмаси иштирокида "Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш" лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорни имзолади.

Қарорнинг қисқача мазмуни билан қуйида танишишингиз мумкин:

1. Жаҳон банкининг Директорлар кенгаши томонидан Ўзбекистонда "Қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш" лойиҳасини (кейинги ўринларда – Лойиҳа) молиялаштириш учун:

30 йил муддатга 10 йиллик имтиёзли давр билан Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки томонидан 181 млн доллар миқдорига қарз; Халқаро тараққиёт уюшмаси кўламини кенгайтириш дастурининг 100 млн доллар миқдоридagi кредити;

Халқаро тараққиёт уюшмасининг 5 йиллик имтиёзли давр билан 219 млн доллар миқдоридagi имтиёзли кредити ажратилмоқда.

Молия вазирлигига ажратиладиган маблағларни қайта кредитлаш битимларини имзолаш, зарур ҳолларда, уларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ваколати берилмоқда.

(Давоми 5-саҳифада)

Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги "Делойт" компаниясининг маҳаллий офисига инвестиция маслаҳатчиси лицензиясини берди, бу компанияга қимматли қоғозларни чиқариш, жойлаштириш ва уларнинг муомаласи бўйича маслаҳат хизматларини кўрсатиш, қимматли қоғозлар бозори ва унинг иштирокчилари ҳолатини таҳлил қилиш ва прогнозлаш, шунингдек хусусийлаштиришга ёки бирламчи оммавий таклифга (IPO) тайёргарлик кўраётган компанияларга маслаҳатлар бериш имконини беради.

“ДЕЛОЙТ” ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИЯ МАСЛАҲАТЧИСИ ЛИЦЕНЗИЯСИНИ ОЛДИ

“Халқаро консалтинг компаниялари томонидан Ўзбекистон капитал бозорига бўлган қизиқишнинг ортиши ҳамда улар сонининг кўпайиши қувонарли хол албатта. Ушбу эътибор яна бир бор шуни кўрсатадики, миллий капитал бозорини ривожлантириш йўлида олиб борилаётган ўзгаришлар – либерализацияга ва халқаро ҳамжамият ишончининг ортиб боришига шароит яратмоқда. Шунингдек, Агентлик молиявий ва консалтинг хизматларини кўрсатувчи молия бозорларининг барча профессионал иштирокчиларини фаолиятларини лицензиялашга жалб қилишда фаол ва принципиал позицияни эгаллайди” – дея таъкидлади Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги директори Атабек Назиров. Агентлик директори “Делойт” компаниясининг бошқарувчи ҳамкори Эркин Аюповга қимматли қоғозлар бозоридида консалтинг хизматларини

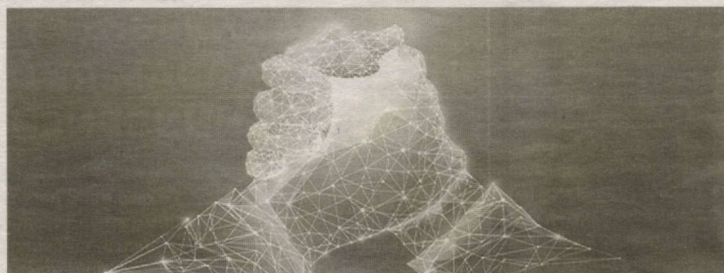
кўрсатиш имконини берувчи лицензияни топширди.

“Ўзбекистонда бозор инфраструктураси ривожланиши билан қимматли қоғозларга бўлган қизиқиш ортиб бормоқда. Инвестиция маслаҳатчиси лицензияси бизнинг халқаро экспертларимизга ушбу соҳадаги профессионал билим ва тажрибалари билан ўртоқлашиш имкониятини беради. Биз доимо мижозларимизга ўз вақтида ва энг самарали қарор қабул қилишларида ёрдам берувчи стратегия ва инструментлар ҳақида атрафлича маълумот бериб бормиз. Аминмизки, Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги ва “Делойт” ҳамкорлигидаги саъй-ҳаракатлар мамлакатимиздаги инвестицион муҳитнинг ривожланишига ўз ҳиссасини қўшади” – дея ўз фикрини билдирди “Делойт”нинг Ўзбекистондаги раҳбари Эркин Аюпов.

Finance.uz

“ТРАСТБАНК”: МИЖОЗЛАРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ БОРАСИДА ЯРАТИЛГАН ЯНГИ ИМКОНИАТЛАР

Яқинда “Трастбанк” хусусий акциядорлик банки ва Давлат ихтисослаштирилган Россия Экспорт-импорт банки (РЭМ гуруҳига кирувчи Росэксимбанк) ўртасида “Трастбанк” ХАБга қисқа муддатли, ўрта муддатли ва узоқ муддатли молиявий ресурслар ажратишга доир Ҳадланган кредит битими имзоланди.

Ушбу келишув асосида “Трастбанк” ХАБ корпоратив мижозларига “ЭКСПАР” Экспорт-Кредит агентлиги томонидан суғурта харажати қоплаб бериладиган, Россия Федерацияси ҳудудидида ишлаб чиқарилган товарлар, хизматлар, хомашё, материаллар, бутловчи буюмлар сотиб олиш ва бажарилган ишлар учун тўловларни амалга ошириш мақсадида молиялаштиришни таклиф қилиш имконига эга бўлади.

Мамлакатимиз банк тизимининг ажралмас қисми ҳисобланувчи “Трастбанк” хусусий акциядорлик банки, халқаро молия институт-

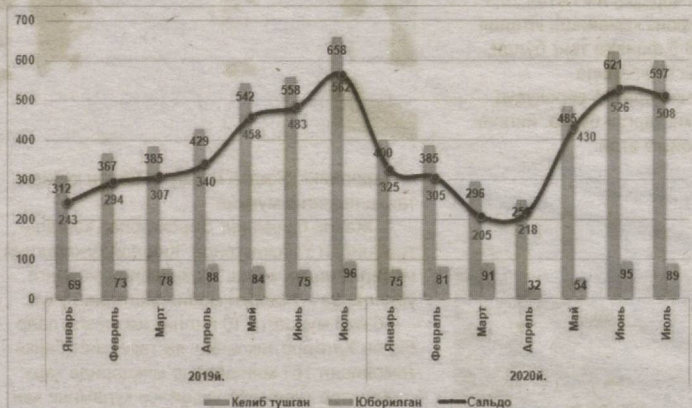
лари ва хорижий банклар билан ҳамкорлик йўналишларини кенгайтириш бўйича фаол чораларни кўрмоқда. Ҳадланган кредит Битимини имзолаш билан “Трастбанк” ХАБ савдони молиялаштириш бизнесини фаоллаштиради, мижозларнинг ташқи иқтисодий лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш имкониятларини кенгайтиради ҳамда Ўзбекистон Республикаси ва Россия Федерацияси билан ўзаро манфаатли шериклик ҳамкорлигини мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнайди.

Finance.uz

ТРАНСЧЕГАРАВИЙ ПУЛ ЎТКАЗМАЛАРИДА КАМАЙИШ

2019-2020 й. январь-июль ойларидаги трансчегаравий пул ўтказмалари ҳажми

(млн. АҚШ долл.)

© <https://t.me/centralbankuzbekistan>

Республикамизга келиб тушган трансчегаравий пул ўтказмалари ҳажми 3 млрд. долларни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 217 млн. долларга ёки 7 фоизга камайди.

Чет элга юборилган трансчегаравий пул ўтказмалари миқдори 516

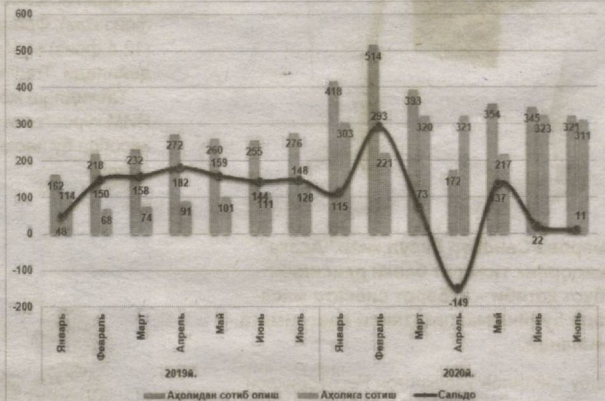
млн. долларга етиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 47 млн. долл. ёки 8 фоизга камайди.

Натижада трансчегаравий пул ўтказмалари бўйича ижобий сальдо 2,5 млрд. долларга етиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 170 млн. долларга (ёки 6 фоизга) камайди.

ВАЛЮТА ОЛДИ СОТИСИДА ЎСИШ КУЗАТИЛДИ

2019-2020 й. январь-июль ойларида жисмоний шахслар томонидан амалга оширилган валюта операциялари ҳажми

(млн. АҚШ долл.)

© <https://t.me/centralbankuzbekistan>

Жорий йилнинг январь-июль ойларида жисмоний шахслар томонидан сотилган чет эл валютаси миқдори 2,5 млрд. АҚШ долларини ташкил этиб, аввалги йилнинг мос даврига нисбатан 50 фоизга ёки 842 млн. долларга ошди.

Жисмоний шахслар томонидан сотиб олинган валюта ҳажми эса 2 млрд. долларга тенг

бўлиб, ушбу кўрсаткич ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 3 баробар ошди (2019 йилнинг мос даврида - 686 млн. долл.).

Натижада ушбу операциялар бўйича ижобий сальдо (соф таклиф) 501 млн. долларга етиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 489 млн. долларга (ёки 49 фоизга) камайди.

БУХОРОДА ЯНГИ БАНК ХИЗМАТЛАРИ МАРКАЗИ ОЧИЛДИ

“Микрокредитбанк” ўз мижозларига самарали ҳамда кенг қўламли хизмат кўрсатиш, шунингдек, мижозлар сафини янада кенгайтириш мақсадида навбатдаги “Банк хизматлари маркази”ни Бухоро вилоятининг Ғиждувон туманида ишга туширди.

Ушбу марказда мижозларга мутахассислар маслаҳатини олиш, ҳисобрақам очиш ва кредит олиш учун ариза бериш, онлайн омонатларни расмийлаштириш, барча турдаги тўловлар ҳамда халқаро пул ўтказмаларини амалга ошириш имконияти яратилган.

Эътиборли жиҳати шундаки, мазкур ҳудудда шу вақтга қадар кийим-кечак дўконлари, чойхона,

гўзаллик салонлари, кўп қаватли уйлар, мактаб, болалар боғчаси каби кўплаб ташкилотлар фаолият юритаётган бўлиб, банк хизматларига эҳтиёж катта эди. Мазкур масалани ҳисобга олган ҳолда “Микрокредитбанк” аҳолига қулай жойда ўз марказини очди.

Айни пайтда “Микрокредитбанк” томонидан банк фаолиятини молиявий соғломлаштириш,

операцион харажатларни оптималлаштириш ҳисобига хизмат кўрсатиш географиясини кенгайтириш мақсадида 60 та ихчам ва кам харажат талаб қилувчи “Банк хизматлари марказлари” фаолияти йўлга қўйилди. Ушбу амалиётларни келгусида ҳам давом эттириб, жорий йил якунига қадар жами 90 та замонавий марказлар ишга туширилиши режалаштирилган.

“Ипотека-банк”нинг республиканинг барча ҳудудларида чакана (универсал) кассалари фаолият ташкил этилган бўлиб, шундан 101 тасида халқаро пул ўтказмалари бўйича хизматлар ҳам кўрсатилмоқда.

“ИПОТЕКА-БАНК”: БАНК ФИЛИАЛЛАРИ ЕТАРЛИ НАҚД МИЛЛИЙ ВА ХОРИЖИЙ ВАЛЮТА БИЛАН ТАЪМИНЛАНГАН

Хусусан, банк филиаллари томонидан Золотая Корона, Unistream, Western Union, MoneyGram, Contact тўлов тизимлари орқали халқаро пул ўтказмалари бўйича хизмат кўрсатиб келинмоқда.

Шу кунларда айрим интернет нашрларида банк филиалларида нақд маблағлар етишмаслиги сабабли халқаро ўтказмаларни олишда навбатлар юзага келаётгани ҳақида билдирилган. Мазкур хабар асоссиз бўлиб, айтиш мумкин бўлган банк филиаллари етарли миқдорда нақд миллий ва хорижий валюта маблағлари билан таъминланган ва маблағлар етишмаслиги сабаб бўлишининг олдини олишга жиддий эътибор қаратилмоқда.

Бугунги кунда банк филиаллари ва кассаларида карантин қоидаларига қатъий амал қилган ҳолда хизмат кўрсатилмоқда. Филиаллар ва кассалар вирус тарқалишидан ҳимоя қилувчи воситалар билан таъминланган, кириш қисмларига эса дезинфекциялаш туннеллари ўрнатилган.

Шунингдек, коммунал ва бошқа тўловларни тўлашда банкимизнинг мобил иловаси ёки бошқа иловалардан кенг фойдаланишни ҳамда “Paysend” ва “KoronaPay” иловалари орқали кўпгина давлатлардан халқаро пул ўтказмаларини банк карталарига жўнатиш имконияти яратилганини ҳам маълум қиламиз.

“Агробанк” акциядорлик тижорат банк – ўз бизнесини бошламоқчи бўлган ишбилармонларга, фаолиятини кенгайтирмоқчи бўлган кичик ва йирик тадбиркорларнинг бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлашга, қолаверса лойиҳаларни амалиётга тадбиқ этишда ҳам яқин кўмакчи, ишончли ҳамкор сифатида фаолият олиб бормоқда.

“АГРОБАНК” – ТАДБИРКОРГА КЎМАКЧИ, ИШОНЧЛИ ҲАМКОР

Банк томонидан ҳозирда жаҳон ҳамжамияти ва юртимизда кузатилаётган пандемия шароитида аҳоли ва мижозларга банк хизматларини кўрсатишда тиббий гигиеник талаблар асосида ҳамда мақсадли иқтисодий тартибда олиб борилаётганлигини ҳам эътироф этиш ўринлидир.

комбайни сотиб олинди. Лойиҳанинг амалга оширилиши туфайли 16 та янги иш ўрни яратилди. Ушбу корхона нафақат ўз фаолиятини кенгайтиришга балки, қўшимча иш ўринлари яратилиши орқали ҳудуд аҳолисининг моддий манфаатдорлигини таъминлашга эришганлиги тахсинга лойиқдир.

Хусусан, Сирдарё вилоятининг сув тошқинидан талафот кўрган Сардоба, Оқолтин ва Мирзаобод туманлари аҳолисининг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш, уларга зарур шарт-шароитлар яратиш бериш борасида ҳам банк томонидан муайян чора-тадбирларни амалга ошириб келинмоқда.

Ҳеч кимга сир эмаски, ҳозирда мазкур ҳудудларда тадбиркорлик фаолиятини янада фаоллаштириш, бизнес вакилларига молиявий кўмак бериш, ишбилармон вакилларининг тижорий лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш устувор вазифа сифатида қаралмоқда.

Банк томонидан ушбу ҳудудларда ҳам қўллаб тадбиркорларнинг бизнес режасига асосан тижорий лойиҳаларини молиялаштириш борасида устувор ислохотлар олиб борилмоқда.

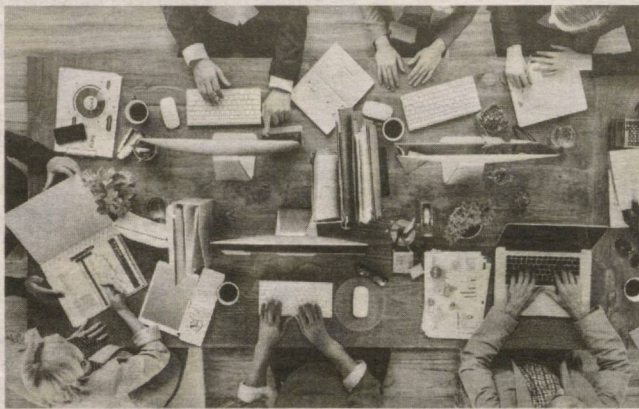
Жумладан, Сардоба туманидаги “Imkon qadri” МЧЖнинг қишлоқ ҳўжалиги корхоналарига техника хизматини кўрсатиш бизнес лойиҳасини амалга ошириш учун банк томонидан 2 миллиард 950 миллион сўмлик кредит маблағи ажратилиши натижасида 8 дона ғалла ўриш

Бу борадаги ишларга эътибор қаратадиган бўлсак, Мирзаобод туманидаги “Тоғмаҳал янгиобод” фермер ҳўжалиги томонидан экинларни замонавий талаблар асосида томчилатиб суғориш технологиясини жорий қилиш мақсадидаги бизнес-лойиҳасига асосан банкнинг Мирзаобод филиалидан 2 миллиард 200 миллион сўмлик кредит маблағи молиялаштирилди. Бу лойиҳа нафақат сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, маҳсулот етиштириш қўламини ошишига ҳам хизмат қилмоқда. Шуниси қувонарлики, мазкур кредит маблағи асосида қўшимча 5 та янги иш ўрни яратилиганидир.

Шу ўринда таъкидлаш зарурки, “Агробанк” АТБ Сирдарё вилоятининг сув тошқинидан талафот кўрган ҳудудларида тадбиркорликни ривожлантириш, аҳолининг ва мижозларнинг банк хизматларига бўлган талабини тўлақонли қондириш мақсадида фаол иш олиб бормоқда ва бу эса иқтисодиётимизнинг янада тараққий этишига хизмат қилмоқда.

ТЕМИР ИНТИЗОМ – ЭНГ БИРИНЧИ МАСАЛАДИР

Шу кунларда Президент Шавкат Мирзиёев хорижда меҳнат қилаётган Ўзбекистон фуқароларига муносиб шарт-шароитлар яратиш ва улар билан тизимли ишлаш чора-тадбирлари юзасидан йиғилиш ўтказди. Унда юртбошимиз “Темир интизом” ҳаммамиз учун энг биринчи масала бўлиб қолиши кераклигини алоҳида таъкидлади.

Дарҳақиқат, ҳукуратимиз томонидан карантин чораларининг юмшатилиши кўпчиликда карантин буткул тугади деган таассурот уйғотмоқда. Буни кўча-куйда ниқобсиз ёки уни номигагина илиб олган кишилар сони ортиб бораётганидан ҳам билиш мумкин. Бу ҳолат айниқса, ёшларда кўпроқ сезилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, юртимизда карантин чоралари бошланганидан бери ОАВларида, барча ташкилоту ишхоналарда коронавирус юқмаслигини олди олишга қаратилган кўплаб тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилди. Унинг аянчли оқибатлари ҳақида эса ҳар куни хабардор бўлиб турибмиз. Аммо шунча саъй-ҳаракатларга қарамасдан аҳоли орасида хушёрликни унутган, вирус балосидан ўзини асрамайдиганлар етарлича экани аянчли ҳолдир. Минг афсуски, уларнинг лоқайдлиги сабаб ўзгалар азият чекиши ҳеч гап эмас.

Шунинг учун бугунги мураккаб шароитда ҳар бир кишидан юртбошимиз таъкиди

билан айтган “Темир интизомга” амал қилиш мажбуриятга айланмоғи зарур. Айниқса, аҳоли кўп тўпланадиган жойларда. Шу жумладан, банк хизматларини кўрсатувчи масканларда ҳам бу қоидага амал қилиш лозим.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, бугунги кунда банк томонидан мижозлар ва банкка ташриф буюрувчилар хавфсизлиги учун барча санитария талабларига жавоб берадиган махсус шароитлар яратилиб, банкка ташриф буюрувчи мижозлар учун алоҳида мурожаатлар, тартиб-қоидалар ҳам эълон қилинди. Бироқ, бундай хавфсизлик чоралари қанча кучайтирилмасин, ҳар бир киши ўзи учун жавоб бермас экан, бу саъй-ҳаракатларнинг фойдаси йўқ.

Мухтасар айтганда, бугунги муҳитда интизом ва қоидалар бежиз жорий қилинмаёттир. Бу аввало барчамизнинг ҳаёт-мамотимиз учундир. Шуни унутмасак, бўлгани.

Рустам ПЎЛАТОВ

313 МИЛЛИОН 334 МИНГ СЎМЛИК КРЕДИТ ҚАРЗДОРЛИГИ УНДИРИЛДИ

Тижорат банклари томонидан ажратилаётган имтиёзли кредит маблағларидан оқилона фойдаланиб, ўз бизнесини ривожлантириш баробарида банк манфаатлари, муҳими эл-юрт фаровонлигига катта ҳисса қўшаётган тадбиркорлар кўп.

Улар банкдан олган қарзларини ўзаро шартномада белгиланган муддатда қайтариб, банк ишончини оқлаган ҳолда навбатдаги лойиҳаларга йўл очиб бораверади.

Бироқ, айрим банк мижозлари бу масъулиятни унутган ҳолда кредитни қайтариш муддатларини ўтказиб юбораётгани, соддароқ айтганда қарзни қайтармаётгани

туфайли муаммони ҳуқуқий тартибда кўриб чиқилишига тўғри келмоқда.

Мажбурий ижро бюроси Наманган шаҳар бўлими томонидан Учқўрғон туманлараро иқтисодий судининг шу йил 23 январдаги ижро варақасига асосан банк ва мижоз ўртасидаги шартномавий муносабатга ҳам шу тариқа чора кўрилди.

“Alfa Sirius Trade” масъулияти чекланган жамияти ўз фаолиятини ривожлантириш мақсадида “Қишлоққурилиш-банк” АТБ Наманган минтақавий филиалидан олган 313 миллион 334 минг сўм кредитни вақтида қайтара олмади. Ўтган давр мобайнида қарздорликни бартараф этиш бўйича кўрилган тегишли чоралардан натижа чиқмади ва суд тартибда кўрилиб, қарз ундирувини гаровдаги мулкка қаратиш тўғрисидаги ижро ҳужжати чиқарилди.

МИБ Наманган вилояти бошқармасидан олинган маълумотларга кўра, мазкур ижро ҳужжати асосан давлат ижрочиси томонидан корхона тасарруфидаги кўп қаватли уй хатланди ва жорий йилнинг 7 август куни 313 миллион 334 минг сўм кредит қарздорлиги тўлиқ ундирилиб, маблағ “Қишлоққурилишбанк” АТБ Наманган минтақавий филиали ҳисоб рақамига ўтказиб берилди.

ЎЗА

Айни пайтда юртимиз банк тизимида ривожланиш ва трансформация жараёни изчил давом этмоқда. Ҳар бир банк ўз мижозларига масофадан хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаш ва уларнинг вақтларини тежаш мақсадида турли инновацион хизматларни ишлаб чиқмоқда. Бу борада банкларнинг мобиль иловаларини кўздан кечиранганми, улардаги хизмат турларининг кенгайиши анча илгарилаб бораётганига амин бўлдик.

ИМКОНИЯТ БОРУ АММО...

Афсуски, масофавий хизматлар қанча ривожланмасин, кейинги пайтда банклар олдида аҳолининг тўпланиш ҳолатлари учраб турибди. Ҳатто, турли ижтимоий тармоғу ОАВларда ҳам бу борада танқидий фикрлар билдирилаётгани ҳеч кимга сир эмас. Ундаги арзлар анор доналаридай бир-бирига ўхшаш: банккоматда қачон пул бўлади? Кредит олишим учун нима қилишим керак? Хориждан юборган пулни ололмаёпман каби...

Биласизми, бундан ўн-ўн беш йил олдин ойнаи жаҳонда банкларда одамлар гавжум бўлса, бу муваффақият сифатида тасвирланарди. Ҳозирги кунда шундай лавҳаларни кўрсанг энсанг қолади.

Буни устига пандемия шароитида ўз-ўзини яккалаш ва масофа сақлашга эътибор кучайтирилаётган, банкларда масофавий хизмат кўрсатиш турлари кенгайётган маҳалда мижозларнинг банкларга ташрифи кўпайиб бормоқда. Бу ҳам етмагандай айрим мижозлар ноҳақ бўлса-да ижтимоий тармоқларга банкларни айблаб постлар жойлаштиради, йўқ жойдан жанжал, ғавго кўтариб, банкни ёмон отлик қилади. Бу томошани кўрганларнинг барчаси поста ишониб, банкни қоралашга ўтади. Банк ушбу мижознинг чиқишига қанча фикр билдирмасин, кишиларга бунинг қизигу йўқ.

Шу ўринда бир мулоҳаза қилиб кўрайлик, ҳозир ҳамманинг кўлида смартфонлар бор. Шундай экан, банкка ташриф буюришдан аввал, бормаслик ҳақида ўйлаб қориш, хизматлар билан танишиш жоиз эмасми?!... Айниқса, бугунги пандемия даврида бунинг иложи бор-ку.

Афсуски, кейинги пайтда банклар томонидан коронавирус тарқалишининг олдини олишга қаратилган кўплаб чора-тадбирларига қарамасдан банк ходимлари орасида бу хасталикка чалинганлар ҳам учрамоқда, айримлари оламдан ўтишди. Бироқ мана шундай ҳолатлар ҳам кишиларни хушёрликка чорлаётгани йўқ.

Тан олиб айтиш керакки, шу кеча-кундузда банклар томонидан аҳолига қулайлик яратиш мақсадида катта ишлар қилинди, бу ишлар жадал давом этмоқда. Айниқса, комплекс банк хизматлари кўрсатувчи 24/7 турдаги ихчам банк офисларининг тобора кўпайиб бораётгани барча учун қулай бўлмоқда. Аммо унинг хизматларидан фойдаланувилар камнамо. Фақат ойнаи боши, яъни аҳолига мош ва пенсия нафақалари тарқатилаётган маҳалда нақд пул олиш учун кўпайиб қолади. Мазкур банк хизматлари кўрсатувчи масканлардан фақат нақд пул олиш учун бунёд этилмаган. Балки бир қатор банк хизматларидан фойдаланиш мумкин. Лекин айни дамда бу марказлар фақат нақд пул олиш учун ишламоқда, холос.

Хуллас, банклар томонидан яратилаётган қулайликлар ҳақида кўп гапиришимиз мумкин. Лекин, бу қулайликлардан хабардор бўлиб бориш, фойдаланиш борасида ҳали аҳолида кўникмалар етишмаяпти, назаримизда. Шу боис, айни дамда кишиларни огоҳликка чорлаш, уларни банклар томонидан тақдим этилаётган янги хизматларидан хабардор қилиш долзарблигича қолмоқда.

Муслима Мўминова

ВАЛЮТАЛАР КОНТРАБАНДАСИ НИМА?

Бугунги кунда давлатларнинг иқтисодиётига ва ташқи савдо фаолиятига салбий таъсир қилувчи ҳолат сифатида валюта қимматликларининг контрабанда йўли билан бир давлат ҳудудидан бошқа давлат ҳудудига олиб чиқиш билан боғлиқ ижтимоий муаммоли ҳодиса кенг тарқалиб бормоқда. Шу боис, валюталар контрабандасига қарши кураш фаолияти билан шуғулланувчи мутахассислар ўртасида ўзаро муомалада "Валюталар контрабандаси" тушунчаси кенг ишлатилмоқда. Бундай ноқонуний фаолиятнинг вужудга келганлиги бугунги кунда расмий-ҳуқуқий ҳужжатларда ушбу тушунчанинг таърифини ишлаб чиқиш ва унинг қамровини, яъни таркибий элементларини (асосий белгиларини) кўрсатиш зарурати вужудга келганлигини кўрсатади.

Аммо бу тушунча янги пайдо бўлганлиги сабабли бугунги кунга қадар халқаро ҳуқуқ нормаларида ва давлатларнинг миллий қонунчилигида ҳамда халқаро ва миллий атамалар лугатларида "Валюталар контрабандаси" тушунчасига аниқ таъриф берилмаган. Шуни таъкидлаш жоизки, халқаро ҳуқуқ ва давлатларнинг миллий қонунчилигида "Чет эл валютаси", "Валюта", "Валюта қимматликлари", "Контрабанда" каби тушунчаларга алоҳида-алоҳида таъриф берилган бўлиб, мазкур тушунчалар муомалада ишлатилаётган "Валюталар контрабандаси" тушунчасининг мазмун-моҳиятини ҳар томонлама тўлиқ очиб бермайди. Бу ҳолат "Валюта" ва "Контрабанда" тушунчаларини ўзаро боғлаган ҳолда янги "Валюталар контрабандаси" тушунчасининг таърифини ишлаб чиқишни тақозо этади.

Ўзбек тилининг изоҳли лугатида валюта тушунчасига қуйидагича изоҳ берилган: валюта – (итал. valuta - қиймат, баҳо лот. valere – кучли бўлмоқ; қадрланмоқ, баҳо-ланмоқ) 1 Муайян давлатнинг пул бирлиги (сўм, танга, доллар ва б.). 2 Пул тизимининг тури (олтин, кумуш ёки қоғоз валюта). 3 Хорижий давлатларнинг пуллари, халқаро ҳисоб-китобларда қўлланиладиган хорижий пул бирлигидаги кредит ва тўлов ҳужжатлари (векселлар, чеклар ва ҳ.к.).

Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрдаги "Валютани тартибга солиш тўғрисида" - ги 556-II-сонли Қонунининг 4-моддасига асосан, "Чет эл валютаси – муомаладаги ҳамда чет давлат (чет давлатлар гуруҳлари) ҳудудидан нақд тўловнинг қонуний воситаси бўлган пул белгилари, шунингдек муомаладан чиқарилаётган ёки муомаладан чиқарилган,

аммо алмаштирилиши лозим бўлган пул белгилари, чет давлатларнинг (чет давлатлар гуруҳларининг) пул бирликларида ҳамда халқаро пул бирликларида ёки ҳисоб-китоб бирликларида банк ҳисобварақларида ва омонатларида турган маблағлар" деб изоҳланган.

Ўзбекистон Республикаси 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган Жиноят кодексига чет эл валютаси тушунчасига қуйидагича таъриф берилган: "Чет эл валютаси - 1) тегишли чет эл давлатининг муомаласида бўлган ва қонуний тўлов воситаси ҳисобланган, шунингдек, муомаладан чиқарилган ёки чиқарилаётган, лекин Ўзбекистон Республикасининг пул белгиси билан алмаштирилиши лозим бўлган банкнот тарзидаги чет эл пул белгиси; 2) чет эл давлатларининг пул бирликларида ва халқаро ҳисоб-китоб бирликларидаги счётлар ва омонатлардаги маблағлар."

Шунингдек, Найроби Конвенциясининг (09.06.1977 йилда Найробида (Кения) имзоланган "Божхона ҳуқуқбузарликларининг олдини олиш тергов қилиши ва уларни бартараф этишда ўзаро маъмурий ёрдам кўрсатиш тўғрисида"ги халқаро Конвенцияси) 1-моддасига кўра Контрабанда – ҳар қандай яширин шаклда божхона чегараси орқали божхона хизматини алдаш йўли билан товарларни олиб ўтиш ҳисобланади. Юридик энциклопедияда келтирилишича, Контрабанда – мамлакатга олиб келиш ва олиб кетиш таъқиқланган товарлар, қимматбаҳо буюмлар, валюта бойликлари ва бошқаларни давлат чегарасидан қонунга хилоф равишда, яширинча усулларда ўтказиш, шунингдек таъқиқланган товарларни олиб ўтиш учун қонуний ҳаракатлар қилиш тушунилади. Хусусан, "контрабанда" сўзи италянча "contra-bando"

("contra" – қарши, "bando" – ҳукумат фармони) сўзидан келиб чиққан.

Хулоса қилиб айтганда, халқаро қонунчилик талабларига асосан, Ўзбекистон Республикасида "хорижий валюталар контрабандаси" тушунчасига таъриф бериш зарурати мавжуд.

"Хорижий валюталар контрабандаси" тушунчасини таърифлаш ва уни илмий муомалага киритишдан қуйидаги бир қатор мақсадлар мавжуд:

- биринчидан, мазкур йўналишда хизмат қилаётган мутахассислар томонидан ушбу тушунчанинг мазмунини тушуниш, назарий билим сифатида ўрганиш;

- иккинчидан, ҳуқуқий ва хизмат ҳужжатларида валюталар контрабандаси билан боғлиқ юзага келган вазиятни ёритишда мазкур тушунчадан фойдаланиш;

- учинчидан, валюталар контрабандаси билан боғлиқ жиноятларни суриштирув ва тергов қилиш жараёнида гуноҳланувчиларнинг ҳаракатларига ҳуқуқий баҳо беришда фойдаланиш кабилардан иборат.

Юқоридаги изоҳлардан келиб чиқиб, хорижий валюталар контрабандасига қуйидагича таъриф бериш мақсадга мувофиқ: "Хорижий валюталар контрабандаси – бу хорижий давлатда қонуний тўлов воситаси ҳисобланган валюта маблағларининг давлат чегараси орқали қонунчиликда ўрнатилган тартибни бузган ҳолда олиб ўтиш бўлиб, улар учун тегишли мамлакатнинг ҳуқуқий нормаларига мувофиқ санкциялар назарда тутилади"

Хулоса қилиб айтганда, хорижий валюталар контрабандаси тушунчасини ҳуқуқий ҳужжатларда расмий тушунча сифатида киритиш зарурати мавжуд.

Фарход ГАФУРОВ,
ДБҚ Божхона институти ўқитувчиси

ЭЪТИРОЗ

Монополияга қарши курашиш қўмитаси раҳбариятининг Хоразм вилоятида ўтказилган сайёр қабулида бир гуруҳ тадбиркорлар томонидан узоқ муддат давомида ҳал қилинмай келаётган муаммоли масала бўйича мурожаат қилинди.

ВИЛОЯТ ҲОКИМЛИГИ ҲАРАКАТСИЗЛИГИ ТУФАЙЛИ 13 ТА ТАДБИРКОР САРСОН

Жумладан, Урганч туман ҳокимлиги томонидан 2018 йилдаги қарори билан "Обод маҳалла" дастури асосида Урганч тумани Ғалаба қишлоғи Қумравот маҳалласи ҳудудидан жами 13 та фуқаро ва тадбиркорлик субъектларига жами 0,5 га ер ажратиб берилган.

Ушбу қарорга асосан фуқаро ва тадбиркорлик субъектлари томонидан тасдиқланган лойиҳалар асосида қурилиш ишлари бошланган ва аксарият объектлар эса қуриб битказилган. Ҳудудда ёшлар меҳнат гузари, 75 ўринли мактабгача таълим муассасаси, иккита хусусий клиникалар, ҳаммом, гўзаллик салони, тикувчилик цехи, мебел ишлаб чиқариш, этикдўзлик ва хунармандчилик устахоналари, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохбчалари ташкил қилиш учун тадбиркорлар томонидан жами 6 млрд. сўм маблағлар сарф қилинган.

Бироқ, туман ҳокимининг ер ажратиш тўғрисидаги қабул қилган қарорлари вилоят ҳокими қарори билан маъқулланмаганлиги оқибатида қурилган объектлар учун тадбиркорларга эгалик ҳуқуқи берилмаган ва бу иш фаолиятини бошлашларига ёки қурилиш ва жиҳозлаш ишларини давом эттиришга тўсиқ бўлиб қолган.

Мазкур тизимли муаммо жойига борган ҳолда ўрганиб чиқилди ва объектларда амалга оширилган ишлар билан танишиб, мазкур ер майдонларининг иқтисодий самараси ҳақида суҳбатлашилди.

Қайд этилган объектларни ишга тушириш орқали жами 12 млрд сўмдан ортиқ инвестициялар (шундан 1 млрд сўмдан ортиқ банк кредити) жалб қилиниши ва аҳолининг 130 нафардан ортиғи доимий иш ўринлари билан банд этилиши маълум бўлди.

Ўрганиш натижалари бўйича мазкур муаммоли масалани Ҳукумат даражасига кўтарилди ва ўрнатилган тартибда ҳал этиш юзасидан Хоразм вилояти ҳокимлигига 2020 йилнинг 1 июлига қадар муддат берилди.

Лекин, ушбу муддатда ҳам масала ҳал этилмаганлиги сабабли Қўмита томонидан Хоразм вилояти ҳокимлигига нисбатан "Рақобат тўғрисида"ги Қонуннинг 12-моддаси талаблари бузилиши бўйича иш қўзғатилди.

Ушбу чорадан сўнг Хоразм вилоят ҳокимлиги Урганч тумани Ғалаба қишлоғи Қумравот маҳалласи ҳудудидан жами 13 та фуқаро ва тадбиркорлик субъектларига туман ҳокимининг ер ажратиш тўғрисидаги қарорини тасдиқлаб берди. Натижада, ушбу ҳудудда иш фаолиятини бошлаш олмаётган 13 та фуқаро ва тадбиркорлик субъектларига қурилиш ишларини якунлаш ва фаолиятини йўлга қўйишлари учун шароит яратилди.

Монополияга қарши курашиш қўмитаси
Матбуот хизмати

Вазирлар Маҳкамасининг 12.08.2020 йилдаги “Капитал, товар ва хизматлар (ишлар) экспорти ҳамда экспортни қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ фаолиятни суғурта қилиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 477-сон қарори қабул қилинди.

Хужжат Президентнинг 2.08.2019 йилдаги “Ўзбекистон Республикасининг суғурта бозорини ислоҳ қилиш ва унинг жадал ривожланишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4412-сон қарорига мувофиқ қабул қилинган.

Низом экспорт қилувчилар ва уларнинг экспортга йўналтирилган фаолиятини моддий ва молиявий қўллаб-қувватловчи шахсларнинг мулкӣ манфаатларига суғурта ҳимосини тақдим этиш шартларини белгилайди.

Экспорт юкларини ва уларни ташишларни суғурта қилиш Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига ҳамда “Инкотермс” халқаро қоидаларига мувофиқ тижорат ташкилотлари бўлган ва тегишли турдаги суғурталашни амалга ошириш учун лицензияга эга бўлган юридик шахслар томонидан амалга оширилади. Суғурталаниши лозим

бўлган бир нечта таваккалчилик турлари – сиёсий, тижорат, логистика таваккалчиликлари мавжуд. Ким (экспорт қилувчи ёки экспорт қилувчини молияловчи шахс) суғурталанганлигига қараб турли суғурта шартномалари тузилади.

Экспорт қилувчи суғурта қилдирувчи бўлганда, қуйидагиларни суғурта қилиш шартномаси тузилади:

экспорт шартномаси бўйича мажбуриятлар бажарилмаслигини;

товар ва хизматларни (ишларни) етказиб берувчи кредитини;

экспорт қилувчининг дебитор қарздорлигини;
логистика таваккалчиликларини;

инвестицияларни.
Молияловчи шахс суғурта қилдирувчи бўлганда қуйидагиларни суғурта қилиш шартномаси тузилади:

харидор кредитини;
экспорт факторингини;
экспорт қилувчининг ай-

ланма маблағларини тўлдириш кредитини ўз вақтида қайтарилмаслигидан;
тасдиқланган аккредитивни;

кафолат ёки кафилликни;
лизинг фаолиятини.

Суғурта шартномаларини тузишда қуйидагилар тақиқланади:

сиёсий таваккалчиликлар (суғурта билан қопланмайдиган зарарнинг бир қисми) бўйича шартсиз франшиза ўрнатилиши;
шартсиз франшиза миқдори;

тижорат таваккалчиликлари бўйича — суғурта пулининг 50%идан ортиқ бўлиши;

логистика таваккалчиликлари бўйича — суғурта пулининг 5%идан ортиқ бўлиши;

кутиш даври:
сиёсий таваккалчиликлари бўйича — 180 календарь кундан ортиқ бўлиши;
тижорат таваккалчиликлари бўйича — 90 календарь кундан ортиқ бўлиши;

логистика таваккалчили-

клари бўйича — 30 календарь кундан ортиқ бўлиши.

Суғурта қилдирувчи ариза ва хужжатларни суғурталовчига бевосита, почта орқали ёки электрон шаклда тақдим этишлари мумкин.

Шунингдек Низомда қуйидагилар қайд этилган:
суғурта шартномаларини тузиш тартиби;
суғурта шартномасининг валютаси;
зарарни кўриб чиқиш, суғурта товонини аниқлаш ва тўлаш тартиби.

norma.uz

Бошланиши 1-саҳифада)

Қишлоқ хўжалиги вазирлигига Лойиҳанинг ўз вақтида ва тўлиқ амалга оширилишини таъминлаш, бошқариш ва ҳисоботини юритиш юклатилмоқда.

Шу билан бирга, Бош вазир ўринбосари Ў. Барноев раҳбарлигида (Ж. Ходжаев – ўринбосар) Ишчи гуруҳи тасдиқланиб, унга Лойиҳа ижросини мувофиқлаштириш, жалб қилинаётган 500 млн. доллар маблағ доирасидаги ҳар бир лойиҳани асослилиги ва мақсадга мувофиқлигини ўрганиш юклатилмоқда.

2. Лойиҳа доирасида молиялаштиришнинг устувор йўналишлари этиб қуйидагилар белгиланмоқда:
озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш ва “Даладан дастурхонгача” тамойили асосида маҳсулот етиштириш;

экспортни рағбатлантириш, халқаро бозорларда рақобатбардош, экспортбоп юқори қўшилган қийматли қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш борасида қўлай агробизнес муҳитини ва қўшилган қиймат занжирини яратиш;

қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат тармоғини диверсификациялаш, соҳада давлат иштирокини камайтириш, кооперация тизимини ривожлантириш ҳамда соҳанинг инвестициявий жозибдорлигини ошириш;

ер ва сув ресурслари, ўрмон фондидан оқилона фойдаланиш;
соҳага бошқарувнинг замонавий тизимларини жорий этиш, хизмат кўрсатиш сервисини такомиллаштириш;
қишлоқ хўжалигида илмий-тадқиқот, таълим ва маслаҳат хизматларининг ишлаб чиқариш билан интеграциялашган самарали тизимини яратиш;
қишлоқ хўжалигини рақамлаштириш, статистик маълумотларни тўплаш, таҳлил қилиш ва тарқатишнинг

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ УЧУН 500 МЛН. ДОЛЛАР

ишончли ва шаффоф усулларини жорий этиш.

Ҳисоб палатасига Лойиҳа доирасидаги маблағларнинг мақсадли ажратилиши, сарфланиши ва натижадорлиги устидан доимий назорат ўрнатиш ҳамда ҳар ярим йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ахборот киритиб бориш юклатилмоқда.

3. Қарор билан қуйидагилар:

“Ўзбекистон Республикасида қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш” лойиҳасининг техник-иқтисодий асоси ҳамда унинг асосий кўрсаткичлари;

“Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш” лойиҳаси бўйича Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда Халқаро тараққиёт уюшмаси маблағларидан фойдаланиш схемаси;

“Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш” лойиҳасини амалга ошириш бўйича “Йўл харитаси”;

“Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш” лойиҳаси доирасида Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки қарзидан фойдаланиш ва уни қайтариш, комиссия ва фоиз тўловларини амалга ошириш жадвали;

“Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш” лойиҳаси доирасида Халқаро та-

раққиёт уюшмаси имтиёзли кредитидан фойдаланиш ва уни қайтариш, комиссия ва фоиз тўловларини амалга ошириш жадвали;

2021-2025 йилларда мева-сабзавот маҳсулотлари экспорт ҳажмларининг прогноз кўрсаткичлари тасдиқланмоқда.

4. Мазкур қарорни қабул қилиниши натижасида:

Республикадаги 80 фоиз фермерларнинг ўзаро келишув асосида кооперацияларга бирлашуви таъминланади.

12 мингта фермерлар томонидан замонавий энергия тежовчи технологиялар жорий қилинади.

10 минг гектар ер майдонларининг агротехнологик хариталари янгиланади, элита ва супер элита уруғ ва қўчатлар ишлаб чиқариш ҳажми 30 фоизга оширилади.

Мева-сабзавотларнинг жами экин майдонларидаги улуши 20 фоиздан (776 минг га) 30 фоизга (1 млн га) ошади.

Республикада 2 850 га кўрғазмали замонавий интенсив боғлар, 27 та мева-сабзавотчилик кооперациялари ташкил этилади.

Лойиҳа доирасида кўрсатиладиган хизматлар орқали истеъмолчиларнинг 75 фоизи қамраб олинади.

15 000 та янги иш ўринлари (аёллар учун 2 250 та) яратилади.

Республика ва барча вилоятларда “ягона дарча тамойили” асосида давлат-хусусий шериклик шартларида ташкил этиладиган Агротехнологиялар марказлари (соҳадаги барча вазирлик ва идораларнинг ҳудудий бўлиmlари вакиллари билан иборат) фаолиятини йўлга қўйилади ҳамда 500 дан ортиқ

хизматлар кўрсатилади.

Бунда 40 дан ортиқ янги турдаги инновацион, жумладан геоахборот тизимлари, дрон хизматлари йўлга қўйилади, халқаро стандартлар, “Organic”, “Global G.A.P” ва “Halal” сертификатлари жорий этилади.

Қорақалпоғистон Республикасида 8 та, Андижонда 4 та, Бухорода 3 та, Жиззахда 2 та, Қашқадарёда 3 та, Наманганда 5 та, Навоийда 3 та, Самарқандда 5 та, Сирдарёда 4 та, Сурхондарёда 3 та, Тошкент вилоятида 3 та, Фарғонада 3 та, Хоразмда 4 та Элита уруғчилик хўжаликлари уруғларни саралаш, калибровка қилиш, дориллаш, қадоқлаш техникалари билан тўлиқ жиҳозланади ва уруғларни сақлаш бўйича замонавий омборхонага эга бўлади.

Натижада ишлаб чиқариш харажатлари 30-40 фоизга камаяди, ҳар бир экин тури навларининг авлоди бўйича сифатли уруғларни етиштириш миқдори 50 фоизга, уларнинг ҳосилдорлиги 100 фоизга ошади;

Бухорода 500 га, Андижонда 300 га, Жиззахда 250 га, Қашқадарёда 200 га, Наманганда 300 га, Самарқандда 300 га, Сурхондарёда 200 га, Тошкент вилоятида 500 га, Фарғонада 300 га, майдонда янги усулдаги замонавий интенсив боғлар яратилади.

Бухорода 200 минг тонна, Хоразмда 200 минг тонна бўлган агро-гистика комплекслари барпо этилади.

Республика Ишчи гуруҳи (Қишлоқ хўжалиги вазири Ходжаев бошчилигида) томонидан ҳудудий ишчи гуруҳлари учун Тошкент давлат аграр университетиде 6 тти кунлик семинар ташкил этилиб, Унда ҳар бир вилоят кесимида қилинадиган ишларнинг мазмуни ва ишни ташкил этиш механизми тушунтириб берилади.

УОРРЕН БАФФЕТ БАНКЛАР АКЦИЯЛАРИНИ СОТИБ ЮБОРДИ

Уоррена Баффетнинг Berkshire Hathaway компанияси JPMorgan ва WellsFargodan бошлаб то Visa ва Mastercard сингари молиявий компаниялардаги айрим акцияларини, шунингдек Goldman Sachsning барча қимматли қоғозларини сотиб юборди. Бир пайтнинг ўзиде олтин қазиб олиш билан шуғулланувчи Barrick Gold компаниясига тегишли акцияларни сотиб олди.

Уоррен Баффетнинг Berkshire Hathaway компанияси иккинчи чорақда Американинг йирик банклари ва молиявий компаниялари акцияларининг айрим қисмларидан кескин равишда сотиб кутулгани, шунингдек Barrick Gold олтин қазиб чиқарувчи компаниясининг акцияларидан сотиб олгани ҳақидаги маълумот Berkshire Hathawayнинг Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича Комиссия (SEC)га тақдим этилган 13F* шаклидаги ҳисоботда қайд этилган.

Маълумот ўрнида айтиш лозим, 13F шаклидаги ҳисобот Американинг Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича Комиссиясига бошқарувида 100 миллион АҚШ

долларидан юқори қийматли активларга эга инвестицион компаниялар томонидан ҳар чорақда тақдим этилади.

Хусусан, Berkshire Hathawayга тегишли молиявий компаниялар портфеллари куйидаги ўзгаришларни ўз бошидан ўтказди:

JP Morgan акцияларидаги позициялар 62 фоиз қисқарди;

Wells Fargo акцияларидаги позициялар 26 фоиз қисқарди;

Шунингдек, PNC Financial, M&T Bank, Bank of New York Mellon, Mastercard ва Visa компанияларидаги акциялар позициялари қисқарди;

Goldman Sachs акцияларидаги барча позициялар бутунлай тугатилди.

Шу билан бирга, Berkshire Hathaway

Kroger, Store Cap ва Suncor Energy компанияларидаги акциялари қисман кўпайтирди. Бироқ иккинчи чорақда сотиб олган янги акциялар жамланмаси Barrick Gold олтин қазиб олувчи компаниясига тегишли бўлиб, ушбу хариднинг умумий қиймати 564 миллион АҚШ долларига тенг бўлди.

Barrick Gold акцияларини сотиб олиш ҳақидаги қарор Уоррен Баффетнинг ўзи ёки унинг ҳамкасблари томонидан қабул қилинганлиги ҳозирча номаълум. Бироқ сўнгги ўн йилликда таниқли инвестор бир

неча марта олтин бўйича танқидий мулоҳазаларини баён қилганди. Ушбу мавзудаги маърузаларидан бирини у Гарвардда 1998 йилда билдирган нутқида куйидаги фикрларни ифода қилганди:

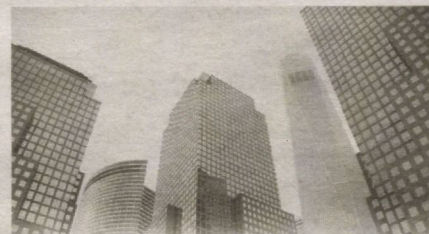
"Олтин Африка қитъаси ёки бошқа яна аллақерлардан қазиб олинади. Сўнгра уни қайта яна қаергадир қайтадан кўмиб кўйиб, уни кўриқлаш учун катта маблағлар эвазига ишчилар ёлланади. Ундан деярли фойда йўқ. Бу ҳолатга Марсдан қараб турган ҳар қандай инсон бошини қашиб кўйиши турган гап."

Goldman Sachs мутахассислари қайд этганидек, Мексика, Бразилия, Ҳиндистон, Россия ва ЖАР сингари мамлакатлар акциялари нисбатан жозибадор ҳисобланади.

GOLDMAN SACHS: РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАР БАНКЛАРИНИНГ АКЦИЯЛАРИ ФОЙДАЛИ

Айни пайтда бозор ривожланаётган мамлакатлар банк акцияларини ўта пессимистик баҳолаётган бўлишига қарамай, Мексика, Бразилия, Ҳиндистон, Россия ва ЖАР мамлакатлари юқори даражали ўсиш истиқболига эга, деб ҳисоблаётган мутахассислар. Улар йил бошидан буён MSCI индексида кирувчи ривожланаётган мамлакат банкларининг қимматли қоғозлари тахминан 25 фоизга арзонлашди. Худди шу пайтда технологик компанияларнинг қимматли қоғозлари тахминан 16 фоизга ўсди.

Жорий йилда банклар акциялари бутун дунёда ҳам арзонлашади: жумладан, EM мамлакатларида ҳам, DM мамлакатларида ҳам. Аммо EM мамлакатларининг аксар банклари паст фоиз ставкаларида ҳам DM банкларига нисбатан илгариланган кетаётган ривожланишни кўрсатмоқда.

Goldman Sachs ривожланаётган мамлакатлар иқтисодийнинг ўсиш истиқболини танқидий баҳолаётган инвесторларга барбир ҳам EM банклари акцияларини харид қилишни тавсия этмоқда.

BCS Global Markets ҳам Россиянинг "Сбербанк" акцияларини харид қилиш маъқул эканлигини қайд этмоқда. Сабаби унинг хусусий сармояси етарлича бўлиб, келажақда 50 фоизлик дивидендларни ҳам тўлаи олиш қобилиятига эгаллиги тахмин қилинмоқда.

Хитой Марказий банки мамлакатларнинг суверен қарзини сотиб олиши мумкин, дейилади Bloomberg агентлиги хабарномасида.

Тахмин қилинишича, Хитой Банки июль ойида маҳаллий банклардан мамлакатлар суверен қарзларини сотиб олган бўлиши мумкин. Хитой давлат қарзларининг эмиссияси рекорд даражада турган бир пайтда мамлакат Марказий банкининг бундай йўл тутишидан кўзланган мақсад нималиги бўйича қўллаб таҳлилчилар бошини қотирмоқда.

"Бошқа" инвесторларга тегишли Хитойнинг суверен бондлари ҳажми июль ойида 196,5 миллиард юанга ўсди ва жами ҳажми 1,78 триллион юаньга етди, дейилади Хитой депозитар клиринг корпорацияси Bloombergга тақдим этган маълумотда.

Бу эса агентлик бу турдаги статистик маълумотни юритишни бошлаган 2018 йилдан буён кузатилган рекорд натижадир. Шу боис Citic Securities дан тортиб то Nomura Holdings ва GF Securities инвестициявий компаниялар мутахассислари ушбу харидларнинг катта қисмини Хитой марказий банки амалга оширгани бўйича тахминини илгари сурмоқда.

Илгарироқ банк вакиллари ривожланган мамлакатлар марказий банклари амалга ошираётган ис-

Хитой Банки ўз QEсини ишга туширдими?

лоҳотлар сингари активларни харид қилиш дастурини ишга тушириш режалаштирилаётгани ҳақида баён қилишганди. Бундан ташқари, Хитой банки бозор ставкаларининг кескин тушиб кетиши ва ликвидлилик борасида катта талофот кўрилмаслиги учун ҳатто коронавирусни инқироз даврида ҳам монетар рағбатлантиришни чегаралаб қўйди. Айни пайтда тартибга солувчи ҳукуматнинг бюджет сийсатини қўллаб-қувватлашга тайёрлигини билдириб ўтди.

Ўтган ҳафтада Хитой банки мамлакатнинг молия вазирлиги билан ҳамкорликда суверен облигациялар савдосини энгиллаштиришга кири-

шишини маълум қилди, бироқ бу йўлда айнан нима ишлар амалга оширилиши қайд этилмаган. Таҳлилчилар жорий йилда режалаштирилган рекорд даражадаги эмиссияни қўллаш орқали маҳаллий банкларга кўмак бериш борасидаги таклифлар инobatга олинишини кутган эди.

"Марказий банк суверен облигацияларни харид қилган бўлиши эҳтимоли катта", - дейди Citic Securities таҳлилчиси Минг Минг. - "Эҳтимол, бу билан Хитой Банки активларни харид қилиш дастурини ишга тушириши эмас, балки реал иқтисодийни молиялаштиришни истаган бўлиши мумкин. Тартибга солувчи

"вирусга қарши" бондларни харид қилмоқда, унинг савдосидан тушган маблағ барқарор даромад келтирувчи лойиҳаларни ишга туширишга сарфланади".

Умуман олганда, айрим иқтисодчилар ҳамма маълумотга ҳам ишониб кетавермасликини маслаҳат беради. Эҳтимол, Хитой МБ иккиламчи бозорда у-бу нарса харид қилган бўлиши мумкин, аммо вазиятни янада яқиндан баҳолаш учун қўшимча маълумотлар талаб этилади. Масалан, тартибга солувчининг июль ойидаги молиявий ҳисоботини ўрганиш керак, дейди Nomura Internationalнинг Хитой бўйича бош ҳисобчиси Лю Тинг. Бу борадаги ҳужжат яқин келажақда эълон қилиниши кутилмоқда.

ANZ иқтисодчиси Ксинг Жаопенг фикрига кўра, суверен облигациялар хорижий марказий банклар томонидан Хитой Банки билан своп келишувлар доирасида харид қилинган бўлиши мумкин.

Бироз муддат аввал Хитой молия вазирлиги ишдан хабардор таҳлилчилар мамлакат марказий банки давлат қарзининг муайян қисмини сотиб олиши лозимлигини ёзган эди. Бундай чоранинг қўлланиши мамлакат ҳукуматининг бозордаги шароитлардан қарамлигини кескин камайтирарди, деб таъкидланмоқда. Қонунга асосан, Хитой Банки бирламчи бозордан давлат қарзини сотиб олиш ҳуқуқига эга эмас.

БОБУР МИРЗО МУЗҚАЙМОҚНИ ИХТИРО ҚИЛГАН

Албатта, буюк саркарда ва давлат арбоби Захириддин Муҳаммад Бобур ўзи билмаган ҳолда музқаймоқни ихтиро қилган. Яъни, Ҳиндистонга юриш вақтида Бобур Мирзо аскарлари билан қийинчилик ва машаққат тортиб Помир тоғларидан ўтади.

Биласиз, ҳатто ёзда ҳам тоғда қор бўлади. Ваҳоланки, у қиш вақти у ерлардан ўтади. Бобурга аъёнлари кечқурун ичасиз, деб сут берадилар. Сутни эса кечқурун ичмай, эрталаб ичаман деб, уни қор тагига кўмади. Эрталаб қараса қаймоқли сут худди музқаймоқ сингари қотиб қолган бўлади. Бобур ёнидагилар билан ўша

музқаймоқни ялашади. Шунда у "Бу сутни музлатиб еса ўзига хос мазали бўлар экан" дейди. Шундай қилиб, тарихимиёда "Биринчи музқаймоқ" пайдо бўлган.

Шундай экан, фалон нарса фалон давлатда яратилган дейишдан аввал ўз юртимиз тарихини ўргансак яхшироқ бўлар эди.

Бутун дунёда 25 август - Анна Германни хотирлаш куни сифатида белгиланган. Аслида эса уни хотирлашга бизнинг миллат ҳақлироқ. Чунки дунёга машҳур кўшиқчи Анна Герман эса ўзимизнинг Хоразмда туғилган.

АННА ГЕРМАН ЭСИНГИЗДАМИ?

Унинг ҳаётида ибратли жиҳатлар кўп. Айниқса, у аварияга учраб, ногирон бўлиб қолганида оиласи, эри жуда катта садоқат кўрсатган... У аслида поляк миллатига мансуб. Анна Германнинг Урганчда туғилиб вояга етгани, умуман Хоразмда яшаган поляклар мавзусига бағишлаган тадқиқотлар кам.

Анна Герман ҳаёти ва ижодининг россиялик тадқиқотчиси Иван Ильичёвнинг аниқлашича, "Анна Германнинг онаси Ирма Мартенс, турмуш ўртоғи Збигнев Тухольскийлар фикрига кўра, машҳур хонанда ҳаётидаги энг катта армони туғилган юрти Урганчга вояга етган умуман борамагани, концерт кўяолмагани экан".

ЧИНДАН ҲАМ КАМБАҒАЛНИ ТУЯНИНГ УСТИДА ИТ ҚОПАДИМИ?

МАСАЛ

Бир қишлоқдан Буюк ипак йўли ўтган эди. Қишлоқ аҳли тижорат орқали бу ёғи Хитой, Қашғар, Ҳиндистон, Кашмир, Бадахшон, Туркистон; бўёғи Марв, Балх, Мозандарон, Маккатилло, Миср, Андалусияга бориб савдо-сотик қилиб жуда форовон яшашарди. Шу қишлоқда бир дангаса одам бўлиб камбағалликда жуда ночор ҳаёт кечирарди. Унга одамлар сен ҳам савдогарлик қил деб ҳаммалари келишиб оз-оздан пул йиғиб, мажбуран туя олиб беришган экан. Тужорлар, бозоргонлар уни ўзлари билан сафарга бошлаб олибдилар. "Ит хурар карвон ўтар" дегандай бир овулга етганларида бир қолағон ит карвонга хуриб ташланибди. Камбағал эса азбаройи ялқовлигидан туясининг устида ҳам тўнининг этакларини йиғиштириб олмаган экан. Ит айнан шу одамнинг этакларидан тортиб паства тушириб олиб тишлабди. "Камбағални туянинг устида ҳам ит қопади" деган мақолнинг келиб чиқишига ана шу воқеа сабаб бўлган экан.

Қиссадан ҳисса: бу мақол камбағаллик омадсизлик белгиси эмас, аксинча, қашшоқликка ялқовлик, дангасалик, хафсаласизлик сабабчи бўлиши ҳақида экан.

Электрли балиқни ким аниқлаганини биласизми? Абу Райҳон Беруний ўзининг "Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар" асарида шахсан ўзи шундай балиқни кўрганини ёзади.

Тропик иқлимда жойлашган Сарандиб худуди томонда, қайсидир сув ҳавзасида шундай балиқ борлигини, ким уни ушласа кўли фалаж бўлиб қолишини, ҳатто қамишнинг бир учини балиққа теккисса ҳам киши фалажланиб қолишини ёзади. Албатта у пайтда электр токи ҳақида тушунча бўлмаган. Шунинг учун аллома

ЭЛЕКТРНИ БЕРУНИЙ КАШФ ҚИЛИШИГА БИР БАҲЯ ҚОЛГАН

тоқ уришни "фалажланиш" деб изоҳлайди. Беруний унга бу кароматли, илоҳий нарса билан боғлиқ бўлмаган бошқа нарса

бўлиши керак деган. Бизнингча, энг катта тахмин билан айтиш жоизки, ўша балиқ скат ёки электр лаққа бўлган.

ИБН СИНО БЕШИГИДАН ЎҒИРЛАНГАН ЁПИНЧИҚ

Абу Али ибн Сино гўдаклигида хонадонга босқинчи кириб, бешиги устидаги зарҳал ёпинчиқни ўғирлаб кетишган. Орадан 20 йиллар ўтгач, узоқ шаҳарда юрган Ибн Сино ўша кимсани учратиб, ёқасига чанг солади.

"Сен гўдаклик пайтимда уйимизга бостириб кириб, бешигим устидаги зарҳал ёпинчиқни ўғирлагансан", дея қозихонага судрайди. Ҳалиги киши аввалига ҳеч нарсани эслаб олмайди. Ниҳоят, суриштирув натижасида у киши йигирма йиллар муқаддам аскарликка ёлланиб, Бухорога боргани, ўша ерда сафдошлари билан тинч аҳолининг уйларини талаганини тан олади. Айтмоқчи буюк аллома 6 ёшидаёқ Курьони Карими хатм қилган, яъни тўла ёд олган.

Мирзо Улуғбек самодаги ҳар бир юлдузнинг жойлашув ўрни ва ҳаракатини ёддан билган. Тарихчи Абдураззоқ Самарқандийнинг ёзишича, Мирзо Улуғбек овни ниҳоятда хуш кўрган ва ҳар галги ов таассуротларини бир дафтарга қайд этиб борган.

МИРЗО УЛУҒБЕК ЙЎҚОТГАН ДАФТАР

Кунларнинг бирида ўша дафтар йўқолиб қолади. Кейин ҳукмдор янги бир дафтарга барча ов хотираларини қайта ёзиб чиқади. Орадан кўп ўтмай, йўқолган дафтар ҳам топилиб қолади. Янгиси билан солиштирилганда, деярли бирорта фарқ топилмади.

Саҳифани Шукур ЖАББОР тайёрлади

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ - ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА
АХБОРОТ ҲАМКОРЛАРИМИЗ
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Ўзбекистон Республикаси
Банк-молия академияси

БОШ МУҲАРРИР
Бобур МУҲАММАДИЕВ

НАШР УЧУН МАСЪУЛ
Шукур ЖАББОР

ОБУНА ВА РЕКЛАМА
БЎЛИМИ РАҲБАРИ
Ўқтам АБДУЛЛАЕВ
Тел: +998 90 0264090
71 234 43 18

Факс: 71 234 43 18
Нашр индекси-102.

МУАССИС:
"Moliya yangiliklari agentligi" МЧК

Ахборот кўмағи
Ўза, "Norma Hamkor" МЧК
www.finance.uz

Тахририят манзили:
100060. Тошкент ш., Юнусобод т.
Осиё кўчаси 1а
e-mail: bankaxborotnomasi@mail.ru,
Чоп этишга тайёрловчи:
"Moliya yangiliklari agentligi" МЧК
Газета тахририятнинг техник
ускуналаридан саҳифаланди.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан "Банк ахборотномаси" да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилмайди. Қўлэмалар тақрир қилинмайди ва қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган. Газета ҳафтада бир марта - пайшанба куни чиқади. Бюджет № г 0203 А-1385 Нархи шартнома асосида. Газета А3 ҳажмида, 4 шартли босма табақда чоп этилди. Босишга рухсат этилди: 18.08.2020 й., 1 2 3 4 5 6